

Sygn. akt V KK 136/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 4 lipca 2013 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Tomasz Grzegorzcyk (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Józef Dołhy

SSN Małgorzata Gierszon

Protokolant Anna Kowal

w sprawie **M. M.**

skazanego z art. 178a § 2 k.k.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej

na posiedzeniu w trybie art. 535 § 5 k.p.k.

w dniu 4 lipca 2013 r.,

kasacji wniesionej przez Prokuratora Generalnego na korzyść skazanego

od wyroku nakazowego Sądu Rejonowego w S., z dnia 12 października 2012 r. ,

**uchyla zaskarżony wyrok w części dotyczącej orzeczenia o
karze grzywny i w tym zakresie przekazuje sprawę Sądowi
Rejonowemu do ponownego rozpoznania.**

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem nakazowym M. M. został uznany winnym popełnienia, w dniu 31 lipca 2011 r. w N., zarzucanego mu przestępstwa z art. 178a

§ 2 k.k. i skazany za to na karę grzywny w wymiarze 120 stawek dziennych po 10 zł każda, z orzeczeniem także środka karnego zakazu prowadzenia rowerów na okres 2 lat i obciążeniem go kosztami sądowymi. Wyrok ten uprawomocnił się bez zaskarżenia w dniu 8 listopada 2012 r. W kwietniu 2013 r. wyrok ten zaskarżył w całości na korzyść oskarżonego Prokurator Generalny, który we wniesionej kasacji zarzucił obrazę prawa procesowego, a to: art. 502 § 1 k.p.k. przez orzeczenie wobec oskarżonego w postępowaniu nakazowym grzywny w wysokości przekraczającej maksymalny jej wymiar przewidziany we wskazanym przepisie. Wywodząc w ten sposób, skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Rejonowemu do ponownego rozpoznania.

Rozpoznając tę kasację Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja ta jest zasadna w oczywistym stopniu, stąd jej rozpoznanie na posiedzeniu, o jakim mowa w art. 535 § 5 k.p.k. Sąd orzekający w tej sprawie nie zauważył bowiem, że stosownie do art. 502 § 1 k.p.k., wyrokiem nakazowym można orzec jedynie grzywnę do 100 stawek dziennych. Wprawdzie w przepisie tym mówi się również o ograniczeniu kwotowym grzywny, zakładając, że nie może ona być wyższa od 200.000 zł, ale użyty między stwierdzeniem „do 100 stawek dziennych” oraz wskazaniem „do 200.000 zł” łącznik „albo” oznacza, że owa druga wielkość dotyczy sytuacji, gdy wedle przepisów pozakodeksowych przewidziana jest grzywna kwotowa, a nie grzywna w stawkach dziennych, co jest dopuszczalne stosownie do art. 11 § 1 przepisów wprowadzających Kodeks karny z 1997 r. W odniesieniu zatem do przestępstw określonych w Kodeksie karnym, obowiązuje rygor zakazujący przekraczania przy orzekaniu kary grzywny w omawianym trybie postępowania wysokości 100 stawek dziennych. Tymczasem w sprawie tej orzeczono ich 120, a więc bez wątpienia w sposób rażąco obrażono art. 502 § 1 k.p.k., na co też od dawna wskazuje się w orzecznictwie Sądu Najwyższego (zob. np. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 6 kwietnia 2006 r., II KK 32/06, LEX nr 294175, z dnia 16 kwietnia 2008 r., V KK 53/08, LEX nr 531270, z dnia 2 lutego 2010 r., III KK 430/09, LEX nr 843420, z dnia 24 listopada 2010 r., IV KK 374/10, LEX nr 638545, z dnia 11 stycznia 2012 r., II KK 332/11, OSN PiPr 2012, z. 6, poz. 10 czy z dnia 26 września 2012 r., II KK 243/12, LEX nr 1220812).

Powyższe dowodzi, że postawiony w kasacji zarzut jest w sposób oczywisty zasadny. Pojawia się jednak w tym miejscu kwestia wniosku skarżącego, który w kasacji tej wniósł o uchylenie całego zaskarżonego wyroku, z przekazaniem sprawy do ponownego rozpoznania, podnosząc – z przywołaniem (wskazanego już wyżej) wyroku Sądu Najwyższego z dnia 26 września 2012 r., II KK 243/12 - że skoro sprawę rozpoznano w trybie, w którym zgodnie z art. 502 § 1 k.p.k., niemożliwe było orzeczenie kary grzywny przekraczającej 100 stawek dziennych, to wskutek wadliwego trybu procedowania wyrok należy uchylić w całości. Należy jednak zauważyć, że w przywołanym wyroku orzeczono też o zaliczeniu oskarżonemu na poczet wymierzonej tam grzywny także okresu rzeczywistego pozbawienia wolności, uznając karę grzywny częściowo za wykonaną, nie orzekając przy tym żadnych środków karnych.

Podkreślić w tym miejscu trzeba, że stosownie do art. 536 k.p.k. Sąd Najwyższy rozpoznaje kasację w granicach zaskarżenia i podniesionych zarzutów. W niniejszej skardze zaś, mimo że zaskarżono formalnie wyrok w całości, jedyny zarzut odnosił się do wysokości orzeczonej kary grzywny. Brak natomiast w tej kasacji jakiegokolwiek zarzutu dotyczącego orzeczonego przez Sąd Rejonowy środka karnego. Wprawdzie zaskarżenie orzeczenia co do kary oznacza także *ex lege* zaskarżenie go co do środka karnego (art. 518 w zw. z art. 447 § 2 k.p.k.), ale kasacja ta nie została ograniczona co do kary, lecz formalnie objęła ona wyrok w całości, nie formułując jednak żadnych zarzutów dotyczących orzeczonego środka karnego zakazu prowadzenia pojazdów, którego orzeczenie *nota bene* było w tej sprawie obligatoryjne (art. 42 § 2 w zw. z § 1 k.k.). Zauważyć też należy, że uwzględnienie wniosku skarżącego oznaczałoby w istocie rzeczy pogorszenie sytuacji skazanego w zakresie przedmiotowego zakazu, jako że okres, biegnącego już od bez mała 8 miesięcy owego zakazu, zostałby obecnie wstrzymany i mógłby biec dalej dopiero po ponownym prawomocnym jego orzeczeniu, a przy tym z uwagi na kierunek tej skargi, nie mógłby on być orzeczony na okres dłuższy niż obecnie. Jednakże, wnioski skarżącego nie są wiążące dla sądu, gdyż ten ograniczony jest w zakresie orzekania, tylko zakresem zaskarżenia i podniesionymi zarzutami, a jak zasadnie wskazuje się w orzecznictwie, na zidentyfikowanie granic zaskarżenia nie ma decydującego wpływu oznaczenie ich w części wstępnej

kasacji, gdyż to treść zarzutu i wynikającego z niego uchybienia określa owe granice (zob. np. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 24 listopada 2010 r., IV KK 347/10, LEX nr 638545).

Akceptując to stanowisko należy stwierdzić, że przedmiotem zaskarżenia w niniejszej sprawie jest w gruncie rzeczy jedynie orzeczenie dotyczące kary grzywny, jaką wymierzono zaskarżonym wyrokiem. Ponieważ podniesiony zarzut jest – jak już wykazano – bezsprzecznie zasadny w oczywistym stopniu, to fakt niepodzielenia w całości samego wniosku skarżącego co do zakresu uchylenia orzeczenia i tym samym zakresu rozstrzygnięcia następczego, nie wyklucza uwzględnienia tej kasacji, także na posiedzeniu, o jakim mowa w art. 535 § 5 k.p.k. (tak też słusznie we wskazanym wyżej wyroku z dnia 24 listopada 2010 r., IV KK 347/10). W świetle bowiem tego przepisu można na tym forum uwzględnić w całości kasację wniesioną na korzyść oskarżonego w razie jej oczywistej zasadności, a owo uwzględnienie w całości winno być odnoszone do zasadności tego, co wiąże sąd, a więc zarzutów kasacyjnych, mających charakter oczywiście zasadny, a do niewiążących sądu kasacyjnego wniosków odnośnie orzeczeń następczych.

Dlatego też Sąd Najwyższy uwzględnił tę skargę na posiedzeniu i uchylił zaskarżony wyrok jedynie odnośnie wadliwie orzeczonej kary grzywny i w tym zakresie przekazał sprawę do ponownego rozpoznania w pierwszej instancji.